

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емилия Къндева – Спиридонова,

Член на научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6. Право (Правна социология и правна информатика в ЮФ на ВСУ

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участниците в конкурса

Кандидат: ОРЛИН СТЕФАНОВ РАДЕВ

Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

На обявения конкурс за редовен доцент по 3.6. право /Правна социология и правна информатика / с „Държавен вестник” бр. 59/02.08.2011 г. за нуждите на Юридическия факултет на Варненския свободен университет се е явил единствен кандидат Орлин Стефанов Радев.

Г-н Орлин Радев е завършил право в Юридическия факултет на СУ “Климент Охридски” през 1980. През 1986-87 г. специализира правна информатика в Юридическия факултет на СУ “Климент Охридски”. В периода 1988-92 г. е аспирант по теория на правната информатика, защитава успешно докторска дисертация на тема “Правни проблеми на научно-информационната дейност”; и през 1994 г. придобива научна степен „доктор по право”. 1992 г. е избран за хоноруван преподавател по правна информатика в Юридическия факултет на СУ “Климент Охридски”, преподава и Въведение в правото в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство (УНСС). От 1994 г. е хоноруван преподавател по търговско право, облигационно право и правна информатика в Юридическия факултет на Варненския свободен университет (ВСУ). Има и лекционни курсове по Основи на правото, Основи на гражданското право, Информационна теория на държавата и правото и Търговско право в други факултети на ВСУ. От 2004 г. е редовен преподавател във Варненския свободен университет.

Д-р Радев има богат професионален практически опит – в адвокатска и юрисконсултска практика, участие в проекти и изработване на проекто закони и прокти за други нормативни актове в сферата на информацията, библиотечно дело, енергетика и други.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Д-р Орлин Радев участва в конкурса с хабилитационен труд „Право и информация в съвременния свят (пунктове, спекулации, посоки)”, Изд. ВСУ, 2011 г.; статии в областта на темата на хабилитационния труд. Всички представени трудове могат се приемат заучастие в конкурса – те са публикувани след получаване на докторската степен и са с посочено авторство на кандидата.

Представеният хабилитационен труд на тема „Право и информация в съвременния свят (пунктове, спекулации, посоки)” е монография, която може да се използва и като учебник по съответната тематика. Трудът е сериозно оригинално научно изследване. Той е посветен на важен и много актуален въпрос на съвременното развитие на цивилизацията и съдържа научни и научно-практически новости и приноси.

Най-важни научни и научно-практически резултати с приносен характер посредством използване на нови аналитични методи, и обогатяване на теорията, науката и на тълкуването на нормативната уредба се съдържат в следните разработки в дисертационния труд:

- Актуалност и значимост на проблематиката. Изследването съдържа нови и актуални теоретични въпроси и научно-практически постановки на съотнасянето на юридическите и информационните фактори в светлината на новите условия на регулирането и управлението на обществото.

- Дисертационният труд е цялостно монографично изследване, богато на съдържание, с нестандартна оригинална, лесно разчленяваща се структура, базирана на ключови въпроси от темата.

- Въвеждането на понятието „взаимоСъдействие” допринася за характеризирането не само на връзката и взаимното влияние на право и информация, но и подчертава положителното въздействие и общата насоченост на двата феномена – право и информация – към нуждите на развитието на обществото.

- Научен и научно-практически принос има в интерпретирането на правото в неговия информационен аспект. Работата съдържа новаторски подход, различен от трудовете на други автори по тази проблематика. Допълва и обогатява характеристиката на правното естество на информацията и познанието и, обратно, на информационното естество на правото и правното съзнание.

- Успешно, с качество на принос и оригиналност, е представяне на самореализацията - от микро ниво... до макрониво на законовото регулиране. Удачно се използва, но жалко, че не е доразвита идеята за „принцип на подчинението” и „новия плурализъм”.

- Интерес представлява акцента върху разграничението на „прилагане на закон4 и „въздаване на право”, но би трябвало тази логика да се доразвие, за да се стигне до „въздаване на справедливост”, където вече понятието „справедливост” е със субективно определено съдържание.

Принос както към общата теория на правото, така и специално към теорията на административното право има направеното разграничение на „императивни” и „диспозитивни” правни норми във връзка с условията за прилагането им.

Определена значимост в раздела за Закономерностите в правото има постановката, че процесите на отразяване и преработване на отразената от средата информация в правото се характеризират със своя собствена специфика и че естеството на тези процеси е от съществено значение за бъдещото развитие на правното явление и на регулираните обществени отношения.

Важна практическа насоченост и стойност има следните разработки:

-изследването и анализирането на връзките между правото и информацията са разгледани на фона на информационната среда, в условията на „информационната ера”;

- изследването на мястото и значението на новите експертни информационни системи;

- критика на липсата на адекватен изпреварващ модел на юридическо прогнозиране в законодателната дейност.

III. Критични бележки и препоръки

В хабилитационния труд се чувства известно разностилие в отделните части. В желанието да обхване колкото се може повече аспекти и елементи на изследваните феномени се стига до неравномерност на границите, дълбочината и нивото на изследването (от конкретен анализ на конкретен текст на законова норма до глобални философски и информационни обобщения).

На места съществува твърде засилен философски уклон, който разводнява основата на изследването – връзката право-информация. Информацията е тази, която трябва да осигурява „земната връзка” между обществените явления и нуждите и задачите на правото

Допуснато е смесване на право, правна наука, правни изследвания, правно познание.

Неприемливо е твърдението, че правното съзнание е адекватно на правната информация. Правната информация е свързана с правното знание/познание. Тя може да формира правно съзнание, но в никакъв случай правното съзнание не е адекватно на правната информация.

Работата щеше да спечели ако регулирането и управлението, изследвани във връзка с механизмите на правно въздействие, бяха разгледани на основата на понятията „управление” и „регулирани”, възприети от кибернетиката, и тогава да бъдат свързани с „синергетиката”.

Направените критични бележки не намаляват достойнствата на хабилитационния труд.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като имам предвид много доброто научно ниво на представения хабилитационен труд, значителните научни и научнопрактически новости и приноси в него, другите научни публикации, както и преподавателските качества и богат опит на кандидата в съответната област, считам, че научното жури трябва да реши д-р Орлин Радев да заеме академичната длъжност „доцент”.

15 декември 2011 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

/проф. д-р Емилия Къндева/